

Technika možná není zrovna cool, ale má perspektivu

Řada vysokých škol pochybné kvality, změna struktury průmyslu a také nepromyšlené financování studijních oborů. Podle **děkana Fakulty strojíního inženýrství VUT Miroslava Doupovce** to jsou hlavní důvody, proč na pracovním trhu chybí technici.

Zoufalý nedostatek absolventů technických oborů. Co si o tomto problému myslí člověk, který se na jedné z technických fakult pohybuje už několik desítek let? Miroslav Doupovec byl děkanem na Fakultě strojíního inženýrství VUT v Brně zvolen dvakrát. Od února má na univerzitě převzít post prorektora pro vzdělávání. Velký potenciál vidí ve spolupráci firem se školami.

Na fakultě působíte bezmála třicet let. Změnil se počet studentů?

Počet studentů, kteří se k nám na fakultu zapisují, je dlouhodobě zhruba stejný. Je to dáno asi velkou technickou tradicí, navíc v Brně studuje hodně Slováků. Absolventů technických oborů je ale celkově málo. V poslední době chce většina středoškoláků studovat zejména humanitní vědy. Mladá generace nemá vůli pro studium přírodních nebo technických věd.

Čím to podle vás je?

Těch příčin je více. Předně za tím stojí nepřímá promyšlená politika ministerstva školství v minulých letech. Podporovalo se zakládání vysokých škol pochybné kvality skoro v každém městě. Tím pádem teď řada mladých lidí chodí na školy, které mají špatnou úroveň, ale stále existují a rozdávají tituly. Další důvod je ten, že se u nás změnila struktura průmyslu, zanikla spousta velkých firem. Mnoho mladých lidí si pak říká, že pro ně třeba nebude uplatnění. Opak je pravdou. Stát má také celkem nepromyšlenou politiku financování oborů. Školy dostávají peníze v závislosti na počtu studentů a neexistují žádné limity.

Jaké obory jsou u vás na fakultě nejžádanější?

V nabídce máme zhruba dvacet oborů. Nejžádanější je podle mě energetické inženýrství. Nezávisle na tom, jestli bude krize, nebo

FAKTA

Vysoké učení technické

- Nejstarší vysoká škola v Brně byla založena v roce.
- Má 24 tisíc studentů.
- Osm fakult: Fakulta architektury (FA), Fakulta elektroniky a komunikačních technologií (FEKT), Fakulta chemická (FCH), Fakulta informačních technologií (FIT), Fakulta podnikatelská (FP), Fakulta stavební (FAST), Fakulta strojíního inženýrství (FSI), Fakulta výtvarných umění (FaVU)
- Dva vysokoškolské ústavy: Ústav soudního inženýrství (ÚSI), Centrum sportovních aktivit (CESA)

nebude, tak elektřina je vždycky potřeba. Potom je to automobilové inženýrství, strojírenské technologie, třeba letadla. Určitě také průmyslový design.

Jsou některé z oborů úplnou novinkou?

Třeba nanotechnologie nebo matematické inženýrství. Potom právě průmyslový design, kde se mohou najít lidé, které láká něco na pomezí techniky a umění.

Působíte na ústavu matematiky. Jak jsou na tom s matematickými znalostmi dnešní středoškoláci?

Já bych řekl, že počet výborných studentů je stejný řadu let. Úroveň středoškolského vzdělání ale obecně upadá, a to nejen v matematice. Vezměte si třeba cizí jazyky, v severských zemích každý prodáváč umí anglicky a tady ne. Střední školu před mnoha lety neměl každý, dnes musí mít dokonce i kominík maturitu. Zhruba sedmdesát procent těch, kteří mají maturitu, zamíří na vysokou školu. To se zákonitě musí projevit

poklesem úrovně. U maturity by matematika měla mít větší váhu než teď.

Velká část studentů tvrdí, že je matematika nebaví. Proč si myslíte, že tomu tak je?

Možná proto, že se špatně vyučuje. Taky je to dáno náladou ve společnosti. Před časem jsem četl rozhovor s někdejší ministryní školství Buzkovou, která se chlubila tím, že ji nebavila matematika a že měla odpor k technice. Podobně se vyjadřuje řada různých celebrit, teď je zkrátka cool nemít rád matematiku a techniku.

Asi je zbytečné se ptát, jak jsou na tom s uplatněním vaši absolventi. Spíš by mě zajímalo, jestli jim k nalezení práce stačí třeba už bakalářský titul?

Rozhodně ne. Podle mě je chyba, že se zavedl bakalářský titul povinně ve všech oborech. Pouze medicí nebo právníci se tomu ubránili. Inženýr nemůže být bakalář. Valnou většinu studentů napevno zaměstnají, až když mají hotový titul inženýra. Jako bakaláři se taky mohou uplatnit, ale budou mít mnohem nižší pozici i plat.

Může být dobrou strojí inženýrkou i žena?

Určitě. K nám na fakultu se v poslední době hlásí dívek znatelně více.

Technické studium je bezpochyby náročné, studenti v jeho průběhu získají spoustu oborových znalostí. Řada strojírenských firem je zahraničních, takže vyžadují znalost jazyků. Je u vás na fakultě studium jazyků povinné?

Ano. Během bakalářského studia musejí studenti splnit čtyři semestry angličtiny povinně a potom si mohou ještě formou nepovinného předmětu vzít další jazyk. Toho teď využívá hodně studentů, protože nabízíme možnost studia s dvojnásobným (double diploma). Student absol-

Co pomůže Miroslavu Doupovcovi se líbí takzvané daňové assignace, kdy firmy mohou část svých daní dát přímo školám nebo oborům, které budou potřebovat. Foto: Jiří Salík Sláma, MAFRA

vuje semestr tady, semestr v zahraničí, takhle to v průběhu studia střídá a nakonec dostane dva diplomy. Ve francouzském Cluny takto zájemci mohou studovat strojírenskou technologii. V německém Chemnitz to umožňuje obor výrobní systémy.

Jak si myslíte, že je to se zájmem o technické školství v zahraničí?

V Evropě je to podobné jako tady, mladí se do studia technických oborů nehrnou. V Německu je možná zájem vyšší, protože tam mají obecně vyšší platy. Řekl bych, že taková Čína nebo Rusko, země směrem na východ, tam je víc technických studentů. U nás má dnes každý svobodnou volbu, jde studovat, co chce, a potom teprve zjistí, jestli bude zaměstnaný, nebo ne.

Na vašem fakultním webu inzerujete nabídky práce. S firmami spolupracujete přímo?

Většina firem po nás chce absolventy, takže dáváme na náš web odkazy na nabídku práce pro budoucí absolventy. Řada studentů má ale praxi už v průběhu studia. Není to povinné, ale mohou si vzít takzvaný průmyslový projekt. Student si v jeho rámci během studia najde nějakou stáž ve firmě a potom mu na fakultě za odvedenou práci udělíme kredit. Se získanými kontakty už je to

potom jednodušší, může tam i zůstat nebo pracovat na diplomové práci. I v Česku by ale zaměstnavatelé měli převzít část zodpovědnosti za výchovu budoucích techniků. Kdyby existovaly třeba takzvané daňové assignace jako ve světě, firmy by mohly část svých daní dát přímo školám nebo oborům, které budou potřebovat.

VUT prý neuznává dvojjobory, je to pravda?

Nenazýval bych to tak, že neuznává, student techniky spíš nemá čas na to, aby se oběma věnoval a úspěšně je dokončil. U nás je to často tak, že si po technickém diplomu dodělá další vzdělání třeba v ekonomii, což je ideální. Naopak to zpravidla nefunguje. Existují samozřejmě i výjimky, někdy promují dvojnásobní inženýři. V rámci jednoho studijního programu to ale není.

Co může mladé ke studiu na vaší fakultě přilákat?

Předně budou mít perspektivu! Nebudou nezaměstnaní, a když třeba nechťejí pracovat ve firmě, tak se mohou stát celkem dobře placenými vědci. Z Brna se stává takové Silicon Valley, vznikly tu různé technologické parky, velké projekty jako CEITEC. Ve výzkumu se dají vydělat opravdu slušné peníze.

Simona Lacínová